

Forslag

til

Lov om ophævelse af lov om statsstøtte til behandling og pleje af tuberkuløse m. m.

Fremsat den 22. januar 1969 af *indenrigsministeren*.

§ 1. Lov nr. 65 af 7. marts 1952 om statsstøtte til behandling og pleje af tuberkuløse m. m. som ændret ved lov nr. 101 og 102 af 25. marts 1959 og lov nr. 393 af 19. december 1962 ophæves.

§ 2. Denne lov træder i kraft den 1. april 1970.

Bemærkninger til lovforslaget.

Lov nr. 65 af 7. marts 1952 som ændret ved lov nr. 101 og 102 af 25. marts 1959 og lov nr. 393 af 19. december 1962 om statsstøtte til behandling og pleje af tuberkuløse m. m. („tuberkulosestøtteloven“) indeholder bestemmelser om behandling og pleje på statsanerkendte tuberkuloseinstitutioner og om tilskud til tuberkulosestationer. Loven afløser tuberkulosestøtteloven af 1924, der afløste den første lov om statsstøtte til behandling af tuberkuløse fra 1905.

Efter loven ydes der statsstøtte i form af tilskud til sygdomsbehandlingen på de i henhold til lovens § 2 statsanerkendte tuberkuloseinstitutioner. Dette gælder dog ikke behandling på kommunale tuberkuloseanatorier, -hospitaller og -afdelinger, hvortil statens tilskud siden lovens ændring i 1962 er blevet ydet i henhold til reglerne i sygehusloven (Lov nr. 153 af 31. maj 1961 om sygehøvsæsenet som ændret ved lov nr. 195 af 14. juni 1962). Efter tuberkulosestøtteloven yder statskassen endvidere tilskud til de anerkendte tuberkulosestationer til dækning af halvdelen af udgifterne ved deres virksomhed.

Årsagen til, at der i lovgivningen er fastsat særlige regler vedrørende tuberkulose, er den, at denne sygdom i forrige århundrede og i begyndelsen af det-

te århundrede var en meget alvorlig folkesygdom som man fra samfundets side mente at burde gøre en ganske særlig indsats for at bekæmpe. Tuberkulosen adskiller sig endvidere fra andre sygdomme derved, at behandlingen ofte er langvarig, ligesom det tidligere var opfattelsen, at sygdommen til en vis grad var socialt betinget, og i hvert fald havde vidtgående sociale konsekvenser.

Forholdet på området har imidlertid i de sidste årtier ændret sig en del, idet sygdommens udbredelse har været stærkt aftagende. På denne baggrund mener sundhedsstyrelsen, at det ikke længere er nødvendigt gennem en særlig statsanerkendelse af tuberkuloseinstitutioner at opretholde et større beredskab af sengepladser med henblik på tuberkuløsens eventuelle genopblussen. Endvidere er det nu i højere grad muligt at behandle tuberkulose under sygehusophold på samme måde som andre sygdomme, således at de mere langvarige sanatorieophold, som tidligere var almindelige, nu træder i baggrunden. Således forventer sundhedsstyrelsen, at behandlingen af tuberkulosepatienter i stigende omfang vil finde sted på de almindelige sygehøvs lungemedicinske afdelinger, hvortil også driften af tuberkulosestationerne, der fremtidig vil blive benævnt

Indenrigsmin. j. nr. 5. kt. 5209-9/68.

217 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag).

undersøgelsesambulatorier for lungesygdomme, vil kunne knyttes.

Administrationen af de mange forskellige bestemmelser på området, herunder arbejdet med særskilt anvisning af tilskud til institutioner og tuberkulosestationer, medfører et ikke uvæsentligt arbejde i indenrigsministeriet og sundhedsstyrelsen, ligesom den gældende tilskudsform, hvorefter der først ydes private institutioner og foreninger tilskud efter tuberkulosestøtteloven, mens den del af underskudet, der ikke dækkes heraf, senere ydes som yderligere tilskud over andre konti på finansloven, medfører et unødigt administrativt besvær, såvel for de institutioner og foreninger, der er berørt heraf, som for centraladministrationen.

Hertil kommer, at det som et led i den igangværende omlægning af byrdefordelingen mellem staten og kommunerne er foreslået at indarbejde tilskudet til tuberkulosestationerne i sygehuslovens tilskudsregler.

På denne baggrund har man fundet det hensigtsmæssigt at foreslå tuberkulosestøtteloven ophævet. Herefter vil kommunale tuberkuloseinstitutioner og tuberkulosestationer være omfattet af sygehusloven og tilskudsreglerne i denne lov.

For Færøerne vil de i tuberkulosestøttelovens § 10, stk. 3, 2. pkt. nævnte bestemmelser fortsat være gældende.

Om de nærmere konsekvenser af den foreslåede ophævelse af tuberkulosestøtteloven skal i øvrigt bemærkes følgende:

A. Tuberkuloseinstitutioner.

Den hidtidige anerkendelse i henhold til lovens § 1 og § 2 af tuberkuloseinstitutioner vil bortfalde. Anerkendelsen, der har den virkning, at der kan ydes statstilskud med et vist beløb pr. sygedag, jfr. § 3, er ikke længere praktisk, navnlig ikke for så vidt angår kommunale tuberkulosesanatorier og -hospitalet, idet der for disses vedkommende siden tuberkulosestøttelovens ændring i 1962 kun ydes almindeligt tilskud i henhold til sygehusloven. Endvidere har de godkendte sengepladser på institutionerne, der tidligere tjente til at opretholde et tuberkuloseberedskab, gennem de senere år i vidt omfang været anvendt til patienter med andre sygdomme. Lovforslagets vedtagelse vil betyde, at det fremtidig bliver de enkelte kommuner, der under udarbejdelsen af den plan for sygehusvæsenets udbygning, som det ifølge § 4 i det samtidig for folketinget fremsatte forslag til lov om sygehusvæsenet påhviler kommunerne at udarbejde, selv bestemmer, hvor mange sengepladser, der skal anvendes til tuberkulosepatienter. Antallet

af sengepladser ved private tuberkuloseinstitutioner, herunder de af Nationalforeningen til Tuberkulosens Bekæmpelse drevne institutioner, vil i overensstemmelse med hidtidig praksis blive fastsat ved forhandling med indenrigsministeriet.

Endvidere vil de særlige statstilskud på fra 5,75 kr. til 18,50 kr. pr. sygedag, der i henhold til tuberkulosestøttelovens § 3 er ydet til behandling og pleje på statsanerkendte tuberkuloseinstitutioner, bortset fra kommunale tuberkulosesanatorier og -hospitalet, bortfalde. Disse tilskud, der ydes til personer, der har dansk indfødsret, fast ophold her i landet eller er nydende medlem af en sygekasse, betales for tiden til Nationalforeningen til Tuberkulosens Bekæmpelses institutioner, Kysthospitalet på Refsnæs, Børnesanatorierne for København og Omegn, Prinsesse Margarethas Kystsankatorium, Københavns kommunes Kystsankatorium „Kastaniegården“ og Frederiksberg kommunes Kystsankatorium ved Høve. Det samlede statstilskud, der bevilges over finanslovkonto § 13.8.01.61. Tuberkuloseinstitutioner, har gennem de senere år været faldende som følge af nedgangen af antallet af sygedage for tuberkulosepatienter og udgjorde for finansårene 1965-66, 1966-67 og 1967-68 henholdsvis 2.289.061 kr., 1.943.771 kr. og 1.762.096 kr.

De private tuberkuloseinstitutioner: Institutioner under Nationalforeningen til Tuberkulosens Bekæmpelse, Børnesanatorierne for København og Omegn og Prinsesse Margarethas Kystsankatorium har herudover gennem en lang årrække modtaget tilskud over de årlige bevillingslove (§ 13.8.01.63.05., 06. og 07) til dækning af deres driftsunderskud. Da statens tilskud til de nævnte private tuberkuloseinstitutioner ikke som følge af tuberkulosestøttelovens ophævelse agtesreduceret, forventes — som følge af bortfaldet af det særlige tilskud pr. sygedag i henhold til tuberkulosestøttelovens § 3 — statstilskuddet til dækning af institutionernes driftsunderskud at ville stige med i alt ca. 1,4 mill. kr. årligt. Samtidig vil der som nævnt ske en forenkling i formen for tilskudsanvisningen til disse institutioner. Derimod vil bortfaldet af tilskuddet til „Kastaniegården“ og Kystsankatoriet i Høve ikke blive modsvaret af et nyt statstilskud inden for sygehusvæsenets område. De to kystsankatorier administreres i dag hovedsageligt som et led i København og Frederiksberg kommuners børne- og ungdomsforsorg.

Ved den foreslåede ophævelse af tuberkulosestøtteloven vil de særlige betalingstakster i lovens § 4, stk. 1, (1,50 kr. pr. dag — på kystsankatorier dog højst 1,25 kr.) bortfalde, hvorefter tuberkulosepatienter på kommunale sygehuse vil blive afkrævet

samme takstmæssige betaling som sygehusets øvrige patienter. Indenrigsministeriet vil forhandle med de private tuberkuloseinstitutioner om indførelse af takstregulativer.

Landets inddeling i større kommunale enheder vil betyde, at tuberkulosepatienter normalt vil kunne få den nødvendige behandling i deres hjemstedskommune. Såfremt indlæggelse må finde sted på fremmede kommunale tuberkuloseinstitutioner, vil dette kunne ske i henhold til reglerne i § 7 i det samtidig fremsatte forslag til lov om sygehusvæsenet.

Efter tuberkulosestøttelovens § 7 kan der ved bevilling på de årlige finanslove ydes et statstilskud på indtil 10.000 kr. pr. patientplads til opførelse eller udvidelse af anerkendte tuberkuloseinstitutioner. Der har i de senere år kun i enkelte tilfælde været ydet tilskud i henhold til bestemmelsen. Når de kommunale tuberkuloseinstitutioner i det hele henføres under sygehuslovens regler, vil der alene blive ydet tilskud til disses driftsudgifter.

B. Tuberkulosestationer.

Ved tuberkulosestøttelovens ophævelse vil den særlige regel om statsanerkendelse af tuberkulosestationer falde bort. Endvidere vil det i lovens § 8 omhandlede statstilskud til dækning af halvdelen af udgifterne ved stationernes virksomhed ikke længere blive ydet. Under hensyn til at samtlige tuberkulosestationer drives kommunalt, må det anses for hensigtsmæssigt, at stationerne på samme måde som

de kommunale tuberkuloseinstitutioner (afdelinger) inddrages under sygehuslovens regler. Herefter vil statstilskud til tuberkulosestationernes drift indgå som led i statens tilskud til driften af de kommunale sygehuse, jfr. herved § 10, stk. 1, i det samtidig fremsatte forslag til lov om sygehusvæsenet. Samtidig vil statens samlede tilskud falde fra 50 pct. til 35 pct. som et led i omlægningen af byrdefordelingen mellem staten og kommunerne.

Uanset denne omlægning af refusionen forudsættes det, at undersøgelse og erklæring fra en tuberkulosestation om, hvorvidt undersøgelsen har vist tegn på smittefarlig tuberkulose, fortsat er vederlagsfri for enhver, således at der ikke sker indskrænkninger i befolkningens ret til tuberkuloseundersøgelse og kontrol.

Statskassens tilskud i henhold til tuberkulosestøttelovens § 8, stk. 1, er hidtil bevilget over finanslovkonto § 13.7.02. Tuberkulosestationer, og udgjorde for finansårene 1965-66, 1966-67 og 1967-68 henholdsvis 8.599.895 kr., 9.926.193 kr. og 11.181.998 kr. Tilskuddet efter de gældende regler vil sidste gang blive ydet med virkning for regnskabsåret 1969-70, således at en del af tilskuddet i overensstemmelse med den eksisterende praksis kommer til udbetaling i det efterfølgende finansår. I finansåret 1970-71 vil kommunerne til nedbringelse af udgifterne ved driften af tuberkulosestationerne modtage tilskud i henhold til sygehuslovens regler.

Tuberkulosestøtteleven.

Lov nr. 65 af 7. marts 1952 om statsstøtte til behandling og pleje af tuberkuløse m. m. som ændret ved lov nr. 101 og 102 af 25. marts 1959 og lov nr. 393 af 19. december 1962 lyder således:

Kap. I.

Behandling og pleje på statsanerkendte tuberkuloseinstitutioner.

§ 1. Af statskassen ydes der efter de i denne lov fastsatte regler tilskud til tuberkuløses behandling og pleje på sådanne sygehuse og hjem, som har opnået statsanerkendelse i henhold til nærværende lov eller tidligere love om statsstøtte til tuberkuløses sygebehandling.

Stk. 2. Statsanerkendelse meddeles af indenrigs- og boligministeren efter forhandling med rigsdagens finansudvalg.

Stk. 3. Indenrigs- og boligministeren kan tilbagekalde statsanerkendelsen, dersom vedkommende sygehus eller hjem ikke efterkommer ministerens eller sundhedsstyrelsens anvisninger.

§ 2. Statsanerkendelse kan meddeles til:

- 1) tuberkulosesanatorier og tuberkulosehospitaller (sygehuse eller sygehusafdelinger, på hvilke der behandles patienter med tuberkulose i åndedrætsorganerne);
- 2) kysthospitaller (sygehuse eller sygehusafdelinger, beliggende ved eller i nærheden af kysten, på hvilke der behandles patienter med kirurgisk tuberkulose, sværere former for kirteltuberkulose og lupus);
- 3) kystsanatorier (sygehuse, beliggende ved eller i nærheden af kysten, på hvilke der behandles børn med lettere former af kirteltuberkulose samt børn, der er særlig truet af tuberkulose);
- 4) rekonvalescenthjem (hjem under lægetilsyn for patienter, som er udskrevet fra statsanerkendte tuberkulosesanatorier eller -hospitaller, men som endnu ikke er i stand til uden fare for tilbagefald at udføre arbejde i normalt omfang);

5) rekreativshjem (hjem under lægetilsyn for patienter, som for længere tid siden er udskrevet fra tuberkulosesanatorier eller -hospitaller som arbejdsdygtige, men som trænger til rekreation for at undgå tilbagefald, samt for patienter, som lider af tuberkulose af en så godartet karakter, at ophold på sanatorium eller hospital ikke skønnes nødvendigt);

6) plejehjem (hjem under lægetilsyn for uarbejdsdygtige patienter, som lider af tuberkulose i åndedrætsorganerne af en sådan karakter, at sygdommen ikke skønnes egnet til fortsat behandling på sanatorium eller hospital);

Stk. 2. For at opnå statsanerkendelse må et kystsanatorium, tuberkulosehospital, rekonvalescenthjem, rekreativshjem eller plejehjem have plads til mindst 10 og et kysthospital eller tuberkulosesanatorium til mindst 20 patienter.

Stk. 3. Patienternes ophold på statsanerkendte rekonvalescenthjem eller rekreativshjem må i almindelighed ikke vare udover henholdsvis 6 og 2 måneder.

§ 3. Statskassen yder efter regler, som fastsættes af indenrigsministeren, tilskud til behandling og pleje på statsanerkendte tuberkuloseinstitutioner bortset fra kommunale tuberkulosesanatorier og -hospitaller af de i stk. 2 nævnte personer.

Stk. 2. Statstilskud i henhold til stk. 1 ydes til

- a) personer, der har dansk indfødsret, samt kvinder uden dansk indfødsret, der er eller senest har været gift med dansk mand,
- b) personer, der har fast ophold her i landet, samt
- c) personer, der uden af omfattes af a) eller b) er nydende medlemmer af statsanerkendte sygekasser, samt deres børn — herunder plejebørn anbragt i familiepleje — under 16 år.

Stk. 3. Tilskuddet udgør:

- a) 18 kr. 50 øre pr. sygedag på tuberkulose-

sanatorier, tuberkulosehospitalet og kysthospitalet,

- b) 5 kr. 75 øre pr. sygedag på kystsana-
torier og
c) 7 kr. pr. sygedag på rekonvalescenthjem,
rekreationshjem og plejehjem.

Stk. 4. For ambulante pneumothoraxbe-
handling på tuberkulosehospitalet eller -
sanatorier og for ambulante behandling på
kysthospitalet udgør tilskuddet 7 kr. pr.
behandling. Ambulante pneumothoraxbe-
handlinger anses for foretaget på tuber-
kulosehospital eller -sanatorium, uanset om
de er foretaget af vekokommende institu-
tions lægepersonale på en statsanerkendt
tuberkulosestation. Størrelsen af eventuelle
statstilskud til andre ambulante behand-
linger på tuberkuloseinstitutioner fastsættes af
indenrigsministeren efter forhandling med
folketingets finansudvalg.

Stk. 5. Ændring i størrelsen af de i denne
paragraf omhandlede statstilskud kan fore-
tages af indenrigsministeren efter forhand-
ling med folketingets finansudvalg.

§ 4. På statsanerkendte tuberkulosein-
stitutioner må der af de i § 3, stk. 2, nævnte
patienter ikke kræves højere betalingstakst
for behandling og ophold end 1 kr. 50 øre —
på kystsanaatorier dog højst 1 kr. 25 øre —

Stk. 2. For ambulante pneumothoraxbe-
handling og for ambulante behandling på
kysthospitalet af de i § 3, stk. 2, nævnte pa-
tienter må højst kræves 1 kr. 50 øre pr.
behandling. Indenrigsministeren kan fast-
sætte en højeste betaling for andre ambulante
behandlinger på tuberkuloseinstitutioner.

Stk. 3. Dersom en patient, der omfattes
af § 3, stk. 2, indlægges eller behandles am-
bulant på et statsanerkendt tuberkulose-
hospital eller sanatorium, som drives af
en amts- eller købstadkommune (eller Kø-
benhavns kommune), i hvilken patienten
ikke har fast ophold, kan der kræves en til-
lægsbetaling efter regler, der fastsættes af
indenrigsministeren. Tillægsbetalingen ud-
redes af den amts- eller købstadkommune
(eller Københavns kommune), hvor patien-
ten har eller ved indlæggelsen havde fast
ophold. Såfremt denne kommune selv driver
eller i henhold til særlig overenskomst har
indlæggelsesret på et statsanerkendt tuber-
kulosehospital eller -sanatorium, er forplig-

telsen til at udrede tillægsbetaling dog be-
tinget af, at amts- eller byrådet (Køben-
havns magistrat) har godkendt, at indlæg-
gelsen eller behandlingen sker andetsteds;
i modsat fald udredes tillægsbetalingen af
patienten selv.

Stk. 4. Indenrigs- og boligministeren kan
fastsætte en højeste betaling for indlæggelse
og for ambulante behandling på statsaner-
kendte tuberkuloseinstitutioner af patienter,
der ikke omfattes af § 3, stk. 2.

§ 5. Statsanerkendte tuberkuloseinstitu-
tioner er uden hensyn til patienternes bopæl
forpligtet til at modtage de i § 3, stk. 2,
nævnte personer til behandling og pleje,
for så vidt de er rede til for et tidsrum af to
måneder ad gangen at forudbetale eller at
stille sikkerhed for udredelsen af den ifølge
§ 4 krævede betaling. Adgangen er dog be-
tinget af, at patienterne af vedkommende
institutioners overlæge (læge) skønnes egnet
til optagelse. Patienter, der undlader at
efterkomme de af overlægen (lægen) givne
anvisninger, kan bortvises.

Stk. 2. Statsanerkendte tuberkulosein-
stitutioner er uden hensyn til patienternes
bopæl forpligtet til at modtage de i § 3,
stk. 2, nævnte personer til ambulante be-
handlinger, hvortil statstilskud ydes. Inden-
rigs- og boligministeren kan dog i særlige
tilfælde meddele fritagelse for at foretage
sådanne behandlinger.

§ 6. Patienter på de i denne lov nævnte
institutioner er forpligtet til uden vederlag
at deltage i arbejde, som af institutionens
overlæge (læge) forordnes som led i kuren.

§ 7. På de årlige finanslove kan der be-
vilges statstilskud til opførelse eller udvi-
delse af tuberkuloseinstitutioner af den i
§ 2 omhandlede art.

Stk. 2. Tilskuddet kan andrage indtil
10.000 kr. for hver patientplads, som bygge-
foretagendet er beregnet til at skulle rumme.

Stk. 3. Såfremt der — inden 10 år efter
ibrugtagningen — gives en tuberkulosein-
stitution, hvortil statstilskud er ydet, en
anden anvendelse, bliver statstilskuddet at
tilbagebetale, medmindre indenrigs- og bo-
ligministeren i særlige tilfælde helt eller del-
vis fritager herfor.

Kap. II.

Tilskud til tuberkulosestationer.

§ 8. Af statskassen ydes der efter regler, fastsat af indenrigs- og boligministeren, tuberkulosestationer, som har opnået statsanerkendelse i henhold til nærværende lov eller tidligere love om statsstøtte til tuberkuløses sygebehandling, tilskud til dækning af halvdelen af udgifterne ved deres virksomhed.

Stk. 2. Statsanerkendelse meddeles af indenrigs- og boligministeren efter forhandling med rigsdagens finansudvalg.

Stk. 3. Indenrigs- og boligministeren kan fastsætte nærmere regler for tuberkulosestationernes virksomhed. Stationerne er i øvrigt undergivet sundhedsstyrelsens tilsyn.

Stk. 4. Indenrigs- og boligministeren kan tilbagekalde statsanerkendelsen af en tuberkulosestation, dersom den ikke efterkommer ministerens eller sundhedsstyrelsens anvisninger.

Stk. 5. Enhver, der undersøges af en tuberkulosestation, har ret til vederlagsfrit at få en erklæring fra stationen om, hvorvidt undersøgelsen har vist tegn på smittefarlig tuberkulose.

Kap. III.

Andre bestemmelser.

§ 9. Til dækning af udgifterne ved behandling af tuberkuløse på statsanerkendte tuberkuloseinstitutioner i henhold til lovgivningen om foranstaltninger til tuberkuløses bekæmpelse yder statskassen — foruden

statstilskud i henhold til denne lovs § 3 — refusion med den i § 4, stk. 1, fastsatte betalingstakst.

§ 10. Denne lov træder i kraft den 1. april 1952.

Stk. 2. Samtidig ophæves

- a) lov nr. 66 af 29. marts 1924 om statsstøtte til tuberkuløses sygebehandling,
- b) de i § 64, stk. 2, i lov om offentlig forsorg, jfr. lovbekendtgørelse nr. 475 af 31. august 1946, indeholdte bestemmelser, for så vidt angår statsrefusion af kommunernes udgifter ved tuberkuløse patienters behandling på sygehus (tuberkuloseinstitution),
- c) lov nr. 137 af 2. maj 1934 om fastsættelse af regler vedrørende betalingen af de staten i henhold til lov nr. 181 af 20. maj 1933 om offentlig forsorg § 64, stk. 2, påhvilende udgifter,
- d) Bestemmelsen i § 11 i lov nr. 145 af 12. marts 1918 om foranstaltninger til tuberkuløses bekæmpelse.

Stk. 3. Loven gælder ikke for Færøerne. For disse øer gælder vedblivende lov nr. 145 af 12. marts 1918 om foranstaltninger til tuberkuløses bekæmpelse og lov nr. 66 af 29. marts 1924 om statsstøtte til tuberkuløses sygebehandling, således som disse er ændret ved kgl. anordning nr. 185 af 1. april 1921, jfr. kgl. anordning nr. 138 af 22. marts 1939, og kgl. anordning nr. 249 af 30. september 1924, hvorved de nævnte love blev udvidet til at gælde for Færøerne.